

DZIECIĘCA ZABAWA ŹRÓDŁEM ROZWOJU DZIECKA

Zabawa nie jest ukierunkowana na osiągnięcie konkretnego celu, jej celem jest często sama **aktywność**.

Codziennie obserwujemy jak ważna jest zabawa dla naszych dzieci, chcą zajmować się nią bez przerwy, angażując w nią swoją osobę bez reszty. Zabawa wypełnia życie dziecka w sposób naturalny, to przyjemność i zarazem ciężka praca. Dzięki zabawie dziecko może prawidłowo wzrastać i stawać się wartościową jednostką.

Każdy rodzic chce zapewnić swojemu dziecku szczęśliwe dzieciństwo, dąży do pełnego rozwoju swojego dziecka we wszystkich dziedzinach, ponieważ to fundament jego sukcesów w dorosłym życiu.

Rodzice pragną mądrego, radosnego, zdrowego dziecka, troszczą się o jego kontakty z ludźmi, bo warunkują one prawidłowy rozwój emocjonalny, który stanowi podstawę dobrego samopoczucia, optymistycznego podejścia do życia. Nikogo nie dziwi fakt, że rodzice przywiązują dużą wagę do edukacji swojego dziecka. Dzieci przedszkolne uczestniczą w licznych zajęciach; plastycznych, muzycznych, sportowych i innych.

Rodzice prześcigają się w zapisywanie już cztero, pięcioletnich przedszkolaków na różnego typu zajęcia, bo to ma warunkować jego sukces. Aby dziecko było lepsze od innych musi znać litery, umieć czytać, pisać, liczyć, mówić po angielsku. I tak rodzi się u dziecka przekonanie, że tylko tak można zapełniać swój czas. Intensywne współzawodnictwo do którego zachęcają dorośli powoduje, że w życiu nie ma dostatecznej ilości miejsca na zwyczajną dziecięcą zabawę. Dziecięca zabawa przypomina wykonywanie czynności nie wymagających zbytniego wysiłku ze strony dzieci. Tymczasem dobra obserwacja sprawi, że dopatrzymy się w zabawie pracy i nauki. Zabawa stanowi swoistego rodzaju sens dla małego dziecka, a jeżeli nie może ono zaspokoić w pełni potrzeby zabawy, dąży do niej bezustannie.

Zabawa to aktywność, w której dziecko może eksperymentować, uczyć się, zdobywać i ćwiczyć umiejętności, porządkować informacje i doświadczenia oraz kształtować relacje z rówieśnikami.

W trakcie zabawy dzieci poznają i uczą się norm społecznych, które realizują w toku zabawy. Spontaniczna zabawa, całkowicie zorganizowana przez dziecko uczy je gospodarowania czasem, wcielania jego pomysłów. Dziecko nabiera przekonania, że ma wpływ na kształtowanie rzeczywistości, czyli kontrole nad przebiegiem zdarzeń. To z kolei rzutuje w przyszłości na postawę wobec innych, czyli aktywną postawę wobec problemów. Wychodzenie z inicjatywą i samodzielność, kiedy dziecko musi zmierzyć się z wykonaniem zadania. Powtarzanie w zabawie tych samych czynności ćwiczy u dziecka nowe umiejętności. Sprawia to, że dziecko rozpoznaje swoje zdolności, zainteresowania. Aktywność sprawia, że dziecko rozumie co sprawia mu trudności, a co przychodzi mu z łatwością. Naturalna ciekawość i gotowość do

pokonania problemu powoduje powrót do rozwiązania trudności, ćwiczy i przechodzi bezstresowo sytuacje, w której czegoś nie potrafi. Odnajduje swoje miejsce w zabawie wśród rówieśników, to sprawia, że rodzi się w dziecku poczucie zadowolenia i satysfakcji z własnych poczynań.

Zabawa ma znaczenie dla psychicznego i społecznego rozwoju dziecka. W zabawie dziecko wyraża samego siebie, rozładowuje napięcie emocjonalne. Stąd zabawa w szczególności ta spontaniczna może mieć działanie wyzwalające dobrą energię, która ma elementy terapeutyczne oddziałujące w sposób naturalny na jednostkę. Poprzez zabawę rozpoznaje swoje uczucia i innych, w sposób naturalny uczy się, jak radzić sobie z tymi uczuciami. Zabawa zaspakaja wiele potrzeb dziecka, które w znacznym stopniu wpływają na jego równowagę emocjonalną.

Właściwa postawa dorosłych ma niebagatelny wpływ na zabawę. Podejście do zabawy w stylu „powiem wam, co macie robić” jest wrogiem dobrej zabawy. Dorosły nie może być osobą, która stawia wymagania i kieruje zabawą, bo brak wolności w zabawie ogranicza aktywność dziecka, skutecznie zniechęcając je do działania. Tylko współdziałanie z dzieckiem stanowi o dobrej zabawie, daje też nam dorosłym możliwość obserwowania dziecka w zabawie, a to z kolei stanowi źródło informacji o dziecku i jego uczuciach.

Musimy pamiętać, że:

- **zabawa** musi być dostosowana do **możliwości dzieci**, zarówno do wieku jak i do cech indywidualnych. Trudne zabawy to częste niepowodzenia dziecka, co budzi w nim przekonanie o jego bezradności i bezsilności wobec nawet małych problemów;
- zainteresowania dzieci w wieku przedszkolnym zmieniają się często, **oczekiwanie konsekwencji i wytrwałości** to błąd. Dziecko w wieku przedszkolnym potrafi skupić swoją uwagę od kilku do kilkunastu minut. A więc częste zmiany aktywności to nie lenistwo, ale cecha dziecka na tym etapie rozwoju;
- **nadmierne wymagania** wobec dziecka nie stymulują rozwoju, a **stanowią przeszkodę** w jego aktywności. Są sygnałem, że nie spełniło oczekiwań dorosłych, co hamuje dziecięcą aktywność, spontaniczność i wyobraźnię. Dziecko jest wtedy przekonane, że sobie nie radzi, z czasem aktywność dziecka może być coraz mniejsza.

Opracowała: mgr Aneta Frey

Przedszkole Samorządowe nr 95.